

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

4° Diss
3362 (18)

~~1227.~~

40

1227

DE PLENITVDINE
SVMMÆ POT-
ESTATIS,

DISSERTATIO JVRIS PVBLICI,

Quam,

PRÆSIDE

DN. NICOL. CHRISTOPH.
LINCKER,

Hereditario in *Glurstat & Röttschau*, Jcto,
Consiliario Saxonico Vinariensi intimo, Facultatis Juridicæ
Seniore, & Antecessore Primario, Curiz item Provin-
cialis ac Scabinatus Assessore,

DOMINO PATRONO AC PRÆCEPTORE SVO,
omni honoris ac observantiz cultu devenerando,

IN AVDITORIO JCTORVM,

Ad D. Octobr. MDCXCI.
defendet

CAROLVS CHRISTIANVS *Strauß*,
Sedin. Pomeran.

— 102 —
J E N Æ, Litteris GEORGI HEINRICI MÜLLERI.

1551

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
RESEARCH REPORT

BY
DR. NICHOLAS CURRIE
AND
DR. J. W. COLEMAN

RESEARCH REPORT NO. 10
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
UNIVERSITY OF CHICAGO
CHICAGO, ILLINOIS
1951

CHICAGO UNIVERSITY PRESS
CHICAGO, ILLINOIS

A. D. A.

DE Plenitudine potestatis acturi, primo omnium delineamus vocis explicationem: quippe cognitio Nominis nos ducit in cognitionem rerum, & ex ejus interpretatione facilius ad rerum intellectum pervenire possumus.

§. I.

Dicitur autem Plenitudo, non tantum quod perfectio sit potestatis, sed quod etiam in ambitu jurium nil quicquam ei desit: quem quidem geminum significatum Germani una voce, eaque Curiali, *der Macht Vollkommenheit*, expriment. Nimirum est Majestas totum quoddam potestativum, cui nihil deest, sed quod plenum est per omnes partes, ita ut qualibet ejus pars summa in se ac plena sit: totum sc. tam quoad potestatem, quam dignitatem; tam quoad *πρῶτον* quam *ἕκτον*; tum quoad latitudinem tum longitudinem, ut a nulla parte excludatur. Idem innuere videntur verba Strauchii, quae habentur in ejus *Inst. jur. publ. lib. 1. tit. 4. §. 10. ibi: Plenum vero*
A
cui

cui nihil deest, sed omnibus partibus inesse debitis. Integrum est: & sicuti in jure nostro Justiniano plenum id esse dicitur in quo nihil desideratur, sed quod solidum est ac integrum. Sic enim plena Falcidia denominatur in *l. 18. ff. ad L. Falcid.* quæ solida ac integra, Plenum quoque Compromissum accipitur, cui poena vel alia res vice poenæ addita est, & quod omnibus numeris perfectum est & absolutum, per *l. 11. §. 2. ff. de Recept. it.* plenum dominium dicitur, quando quis jus integrum habet, *l. 4. ff. d. alim. & cib. leg. l. 46. d. V. usufr.* plenoque jure nostrum id esse accipimus, cujus & V. usufructus & proprietas ad nos pertinet. vid. Struvii *Syntagm. jur. Civ. Ex. XI. th. 55. & l. 126. §. 1. ff. de V. O. l. 11. C. d. action. empt. l. 17. ff. de R. V.* Ita & plena potestas illa vocatur, quæ omnibus modis integra ac completa est, quæque dirigitur ad omnes personas & res quæ ejus potestati subsunt, exceptis solum iis, quæ specialiter per pacta ab Ea sunt exempta, id quod fieri potest salva nihilominus manente plenitudine; Summum autem id appellatur, supra quod poni nihil potest: sic summum genus in logicis vocatur, quod supra se aliud genus non habet, summum Ens in metaphisicis, quod Superius non agnoscit, summum judicium in jure nostro, quod supra se aliud non habet, v. Stamler. *de R. §. 36. n. 12.* nec appellationem a se admittit. Hinc etiam summa potestas dicitur quam nulla alia in terris supergreditur.

§. II.

Homonymiam nominis porro quod concernit, notandum, quod, ut sæpius unica vox plures admittit significationes, ita & hæc non uno eodemque modo sed varie accipitur. Sumitur enim (1) nonnunquam pro potestate publica, non tamen summa, uti in *l. 9. ff. de jurisdictione*, ibi

me, ibi Majestas h. e. plenitudo potestatis tribuitur Praetori, qui tantum fuit Magistratus a Populo Romano creatus, Eique ut superiori subiectus; sed admodum improprie & abusive, notante Da. Franzkio *ad tit. d. off. Prator. n. 16.* siquidem Majestas pro summa potestate accipi debeat. Eaque, a Magistratu probe discernenda, veluti omnium Magistratum causa ac fons, & ea propter ne quidem dignitas dicenda, sed dignitatum omnium culmen, fundamentum ac principium (2) pro tali, quae superiorem non recognoscit, quo de significato & hic agimus, hocceque sensu iterum tripliciter, accipi potest, nimirum (1) pro Majestate ordinaria, ut quando dicit Imperator *Uns Kayserlicher Macht und Vollkommenheit, und mit vorgehabten Recht und Bewilligung gemeiner Stände.* Quando Caesar agit ex reservato, non adhibito consensu Statuum sic v. g. in causis teloniorum, ibi Imperator cognitionem controversiarum solus sibi vindicat, ut videtur est in Capit. Leopold. art. 24. ibi: *Und also deren darüber einfallenden Streit-Entscheidung vor Niemand als Uns gehörig.* (3) Quando Caesar agit invitis Statibus, quod aliter res exitum invenire non possit, Exemplum est im Geistlichen Vorbehalt, vid. *R. I. d. A. 1555. §. 18. ibi: Und nachdem ic. ic. ic. aber beyder Religion Stände Sich nicht haben vergleichen können: Demnach haben Wir in Krafft hochgedachtes Röm. Kayserl. Majest. Uns gegebenen Vollmacht und Heimstellung erkläret und gesetzt. ic.* Cum vero hac Dissertatione complexum Majestatis Imperialis totum intendamus, ideo ad singulas tres acceptiones suo modo respicimus, cum in earum qualibet Imperator ex plenitudine suae potestatis agat. Et sic rejici-

mus acceptionem vocis pro summa præminentia, cum aliqua saltem potestate conjuncta; Nec non illam pro summa dignitate, exclusâ omni potestate.

§. III.

Vocatur alias potestas absoluta, quod sc. a nemine nisi a Deo dependeat, & ad Neminem nisi ad Deum se referat: quo & respiciunt verba *Novella 28. c. 4. circa fin.* ibi: Hanc Nos gratiam Deo referendam putamus, qui nobis Imperii coronam imposuit. Latinis præprimis dicitur Majestas, eximia potestas, summum imperium, suprema jurisdictio, vid. *Struv. Synt. jur. Civ. Ex. 4. §. 79.* it. imperii amplitudo. Germanis *Käyserl. (Königliche) Majest. Würde, Hoheit, Ehre, Macht und Gewalt, Macht und Vollkommenheit, Käyserliche Hoheit und Reservaten* it. *Käyserliche authoritat.* vid. *Cap. Leopold. art. 4.* Gallis *Souveraineté* Græcis βασιλεία, τὸ κῆρος, κῆριον, πολιτευμα, ἀρχὴ ἔξουσία & absolute τὸ κῆριον dicitur.

§. IV.

Uterius quod attinet definitionem realem, quæ maxime essentiam plenitudinis potestatis declarat, eam sic ponimus: Est Jus supremæ potestatis, vi electionis Imperatori competens, Remp. R. cui ut Caput præest, ubiq; juxta utilitatem publicam ac communem Imperii ejusq; statum ac subditorum regendi. Per supremum intelligimus tale, quod in his terris non habeat superius, cujus vi istius actus irriti possint reddi. Sicut enim primum, id est, quo nihil datur prius ita illud demum recte dicitur summum, quo superius nihil est. Essentia proinde hujus plenitudinis passim in summitate consistit, quæ omnem dependentiam ab alio excludit. Summum enim esse, & superius quid habere, contradictoria sunt: quæ simul stare nequeunt. Partim quoad latitudinem

rudinem objecti, in omnibus jurbus ad eam requisitis. Per regendi potestatem supremam potestatem cum summa dignitate ac eminentia conjunctam, tam in actu primo quam in actu secundo consideratam significamus. *Vi c. de electione.* Alibi etiam successione: qui modi frequentissimi sunt, quibus quis ad hanc summam potestatem evehitur. *Remp. R. German.* Hinc Objectum regiminis denotatur: Hæc enim omnes in ea viventes, eorumque salutem sub se comprehendit. *Ubique*, i. e. ut non solum in aliquibus vel hic & nunc, sed in omnibus ac omni tempore competat, & ita tam Universalitatem quam summitatem ac perpetuitatem denotet. Majestas enim, nec majori potestate, nec superiori vel legibus ullis proprie dictis, nec tempore definitur, testante Bodino *li. 1. c. 8. de Reip. p. m. 125. Salutem publicam:* nam per hoc Regnum separatur a Dominatu & Tyrannide, quorum iste propriam salutem primo, hæc vero unice illam intendit.

Maxime autem se exerit hæc plenitudo in exercendis partibus sub. ioo. juribus Majestatis: Quæ cum vel in objecto sive latitudine, vel in se quoad longitudinem vel independentiam & summitatem spectentur, haud incommodè illam discoernimus secundum illum respectum objectivum & formalem.

§. opVI.

Objectivam, seu ut alii materiales, plenitudinem voco complexum omnium jurium majestaticorum juxta objectum distinctorum, v. c. juris ferendi leges, exigendi tributa, pangendi foedera, cudendi monetam, &c. Formalem vero, summitatem & independentiam omni-

um iurium Majestaticorum. Plures alias partitiones summæ civilis potestatis adducit H. Grotius *Lib. I. d. 7. Bell. & Pac. C. 3. §. 6.* suamque, quam ibi suppeditat, omnia continere putat, ita ut nihil aut desit aut redundet, atque trinam illam prudentiam Aristotelicam, *Legislatoriam, Consultatoriam & Judicariam* ad eas accommodat.

§. VII.

Quo vero ista melius cognoscatur, hand abs re fore autumo, si statim in limine ponatur differentia inter *plena & absolutam*. Communiter enim accidit, quod Imperans absoluta quidem designatur, plena tamen nihilominus gaudeat potestate. Sic v. c. in eo, qui suum imperium exercet secundum pacta, ex propria ipsius voluntate inita, deficit quidem potestas absoluta, cum imperium pro lubitu exercere nequeat, plena tamen ideo non privatur. Nec quicquam per hoc, quod limitate suam exercere debeat potestatem ipsius plenitudini adimitur: cum ad essentiam plenitudinis non requiratur, ut quis habeat illimitatam ac tyrannicam potestatem; sed sufficiat, si ei sint omnes partes plenitudinis independentes.

§. VIII.

Videlicet *plena & absolutam* in duplici differentia ponimus, nempe ut sit vel simpliciter vel secundum quid tale. Illud vocamus potestatem, qua quis non est adstrictus ad illas LL. fundamentales, vel pacta & capitulationes, sed potestatem civilem pro lubitu secundum rigorem exercere potest. Hoc iterum in duplici sensu accipitur, vel ut restrictionem ac limitationem admittat, quæ tamen nil quicquam ex plenitudine & summitate Majestatis detrahit:

(qua

(qua ratione omnis gaudens absoluta potestate in hoc & priori sensu pollet etiam plena ac summa, & vice versa) vel ut limitata sit, quæ parte quadam seu facultate Majestatis destituitur, seu ut limitatio substantiam ipsius exercitii ingrediatur: Ita vero absolutam non habebitis, qui summam in reliquis partibus habet, aut qui exercere Majestatem solus non valet. Nam hæc limitatio tollit rationem absoluti, non tollunt limitationes priores.

§. IX.

His ita declaratis, inquirendum venit: Penes quemnam hæc plenitudo potestatis summæ resideat in nostra Rep. Rom. Germanica? præsertim cum variaz circa eam reperiantur opiniones. Equidem veritati error præjudicium creare minime debet, neque Virorum etiam celebrium humanitas viam hanc veritatem indagandi nobis invidere potest, quum his relictis, cum ipsis LL. publicis sine quibus loqui non minus juris publici, quam privati Consultis ac Studiosis erubescendum est, decidere potius quam ipsos incerto pede sequi malimus? juxta Boechii monitum: In omni bene constituta Republ. de forma & statu Reip. nemini licere debere aliter loqui, quam LL. publicæ loquantur & decernunt.

§. X.

Subjectionem proinde hujus plenitudinis summæ potestatis in nostro Imperio statuimus Imperatorem: idque ex hoc fundamento (1.) quod non modo neminem in his terris agnoscat Superiorem; id quod certissimum Majestatis indicium esse testatur ipse Bodinus *l. 1. de Rep. c. 8. p. m. 126.* quando inquit: Is Majestatem habet, qui post Deum immortalem se ipso majorem videt neminem.

Verum

Verum etiam (2) quod nemini una cum eo, five conjunctim, ut causæ sociæ, five divisim, Majestas, tanquam subiecto proprio, competat.

§. XI.

Quamvis autem absolutum jus Majestaticum *non* ~~est~~ & simpliciter ita dictum Imperatori tribuere nequeamus, cum ex pacto Capitulationis ad certum modum jure Naturæ obligetur; summum tamen & absolutum secundum quid, ejusque exercitium, Ipsi denegare nullo modo possumus nec debemus.

§. XII.

Loquuntur hoc ipsum Recessus & Constitutiones Imperii, ipsaque Edicta & Rescripta Cæsaris, quibus plenitudinem dictæ potestatis summæ (non nudam ac solius præminentie sic dictam; sed veram) esse solius Imperatoris satis indicatur. Sic enim toties occurrit in Recessibus formula: *Aus Unser Käyserl. Macht und Vollkommenheit*, ut *in R. I. de A. 1530. §.* Und dieweil Wir. *ibi*: Demnach gebieten wir von Röm. Käyserlicher Macht und Vollkommenheit. *It. R. I. de A. 1542. §.* Würde sich aber jemand. *ibi*. von Röm. Käyserlicher Macht und vollkommenheit. *It. Käyserl. Edict von dem Regiment zu Nürnberg. de A. 1521. ibi*: Aus Vollkommenheit Unser Käyserlichen Macht. *It. R. I. de A. 1512. §.* und nachdem. *It. ibi*: Dieweil die Sachen die Vollkommenheit Unserer Majestät betreffen. *It. Ordnung des Landfriedens, d. A. 1548. sub rubr. Aufhebung aller Freyheiten. ibi*: Aus Röm. Käyserl. Macht und Vollkommenheit. *ibid. sub rubr. Handlung des Friedens. §. 4. It. R. I. de A. 1551. §. 6. ibi*: aus Käyserl. Macht und Gewalt. *It. de A. 1559.*

§. 35. Und nachdem, *ejusd. Anni*, Ferdinandi Münz-Ordnung. §. 180. Dem allem nach. *it. de A. 1567. §. 60. & 1635. §. 52. it. de A. 1529. §. 1.* Hoch- und Ehrwürdige. & plenius in der Reuter-Bestallung zu Speyer *de A. 1570. §. 41. ibi:* Von Röm. Käyserl. Macht, Hoheit und Ampts wegen, & Aurea Bull. *in proœm. it. in Cap. 1. §. 1. Cap. 3. 8. 13. 16. &c.*

§. XIII.

Idem innuunt verba: Befehlen, Wollen, Setzen, Ordnen und Gebiethen. Solus enim non singulis tantum verum etiam universis in Imperio imperat, idque ex plenitudine potestatis, qua pollet summæ. Sic vid. *Ordinat. des Landfriedens de A. 1548. ibi* Carolus V. ita alloquitur Status, *in art. 2.* Wir befehlen auch allen und jeden Chur- Fürsten, Fürsten *ic. ic. ic.* Imo nonnunquam sub pœna amissionis gratiæ, bonorum & privilegiorum, ut idem Carolus *in Constat. des Landfriedens de A. 1521 sub tit. Handhabung des Friedens §. 4. ibi:* Darauff befehlen Wir allen und jeden obgeschriebenen Euch auch hiemit aus Röm. Käyserl. Macht *ic. ic. ic.* Auch bey Verlust aller Gnaden, Privilegien und Rechten, so ihr von Uns und dem H. Reich oder andern habet. *it. de A. 1542. §. 102. ibi:* ihre Privilegien, Schutz und Schirm *ic. ic.* damit verwürckt, deren priviret und entsetzet seyn. *R. A. 1570. §. 152. ibi:* Wollendennach allen und jeden Ständen nnd Obrigkeit hiemit geboten haben *ic. ic.* alles bey Vermeidung Unserer Ungnade und anderer Pön. & 1542. *pr. it. Constat. von Handhabung des Friedens sub tit. Wie der Landfried. zu halten. 1548. nomine Käys. Landfried. art. 29. §.*

B

Münz

4. Münz Ordn. de A. 1559. §. 180. it. 1566. §. 8. 1569. §. 42. & alia plures, nec dum etiam formulæ illæ post Instrumentum Pacis cessant, ut aliqui opinantur, ac si per istud facies Majestatis Imperialis immutata sit. vid. R. A. 1654. pr. **Sezen demnach, ordnen, wollen und gebiethen allen und ieden ic. ic. ic. und bey Vermeidung deren in ermel deten Frieden Schluß beygefügten Straffen und Pö nen.**

§. XIV.

Hinc etiam est, quod Status Eundem appellet **Ih ren Allergnädigsten Herrn** Sic vid. R. de A. 1525. in pr. **ibi: Unser Allergnädigster Herr** it. de A. 1527. §. 7. **ibi: Hoch ermelter Röm. Käyserl. Majestät, als unserm Allergnädigsten Herrn, & 1500. rubric. ult. ibi: Unser Allergnädigster Herr.** Cæsar vero contra Eos suos Subditos vocet. vid. R. I. de A. 1548. sub rubr. **Land-Fried. art. 2. ibi: Unsern und des Reichs Unterthanen: in. Constit. von Gotteslästern. de A. 1495. pr. ibi: Unsern und des H. Reichs Unterthanen. 1530. §. 72.** Imo quandoque Status collective sumptos, suos simpliciter, nulla facta mentione Imperii, nominat. v. **ibid. §. 102. ibi: Unsern Churfürsten, Fürsten und Ständen. 1500. rubr. Wie die Irrung. ibi: Unsern Churfürsten. 1571. §. ibi: Unsern Churfürsten.** Indequæ & ipsum imperium suum dicit Imperator, uti probant Reccessuum, Capitulationum & quorumlibet Mandatorum atque concessionum Clausulæ finales v. **Ord. Cam. de A. 1521. in fin. ibi: Unserer Reiche Käyserl. Landfried. ejusdem anni, in fin. Edict. vom Regiment zu Nürnberg. ejusd. ann. fin. it. R. I. de A. 1654. in fin. ibi: Unserer Reiche. & R. A. 1512. 1555. in fin. conf. Capitul. Ferd. IV. & Leopold. in fin.**

§. XV.

Nec parum huc facere videtur, quod Imperator in omnibus scriptis, etiam quæ ad Status diriguntur, plurali numero: Wir. utatur, cum Status ad Ipsum singularem adhibeant. Quin & Cæsar Principes, (in Electoribus enim secus servat Stylus,) iisque inferiores, singulariter denominat. Sic vid. Lund. ad *A. 1659. p. 509.* ibi Scriptum Leopoldi Imp. ad Bambergensem ita: *Deiner Andacht ist ohne Unser Erinnern bekant.* Imo Comitibus: *Dir.* Soli insuper Imperatori in nostro Imperio ab omnibus Imperio subjectis tribuitur elogium Majestatis, tam in literis inque earum subscriptione, quam alias, si præsentibus cum Eo verba faciunt; idque alio longe sensu, (cum istud argumenta reliqua evincant,) quam uti ab exteris Regibus illud fieri solet, sic vid. Scriptum Regium ad Ferdinandum Imp. ap. Lund. ad *A. 1653. p. 890. ibi. in Subscript.* Cæsareæ Vestræ Majestatis amantissimus Frater ac Consanguineus. Et novissime de *A. 1689.* Serenissimi Regis Sveciæ Scriptum, ad Imperatorem, propter diffidia tum temporis inter Daniæ Regem & Ducem Holstatiæ directum idem testatur. Nam & ipse imperii Caput summum nominatur in *A. B. c. 2. & R. I. de A. 1566. §. 6. fin. ibi: Wie Wir dann als Röm. Kayser und das Ober-Haupt im Reich. it. 1530. §. 68. ibi: als Röm. Kayser und Haupt. 1567. §. 65. ibi: Uns als dem Ober-Haupt. 1566. §. 6. ibi: Als Röm. Kayser und das Ober-Haupt im Reich. 1545. §. 8.* Eique omnes obedientiam debent, prout testatur *R. I. supra allegatus de A. 1521. sub tit. Ordnung des Landfriedens art. 21. §. 4. ibi: bey dem Gehorsam, den ihr Uns als Röm. Kayser schuldig send, & art. 18. §. 2. ibid. Et*

ipſi Status hoc lubenter agnoſcunt, dum eam Imperatori mediante Homagio & Vaſallagio promittunt, ſeque *Allerunterthänigſte gehorſamſte* in literis appellant. Imo hanc ipſam præ eminentiam Imperatoris & ipſe Turcarum Princeps agnoſcit, dum Imperatorem noſtrum, Omnium Principum Chriſtianorum ſumum compellat; prout allegat Dn. Stamler *in tract. de Reſerv. §. 13. n. 10.* Idem quondam agnovit Elector Saxonix per ſuos Legatos, dicens: *Es wäre ja ein Kayſer nicht Ehrenthalber allein, ſondern das Haupt im Reich, und hätte denen Ständen zugebieten und Sie zu entſcheiden.* v. Lund. *in act. publ. tom. 2. tr. 8. p. 541.* Hoc itidem & confirmavit quondam Arragonix Rex Alphonſus, inquiens: Nos Reges omnes debemus reverentiam Imperatori tanquam ſummo Regi, Ille eſt Caput & Dux Regum uti allegat Staml. ex Limneo. *d. tr. §. 53. n. 7.*

§. XVI.

Cum autem hæc plenitudo ex formulis, titulisque non adeo conficiatur, quoniam non tantum iis quoque tribui ſolent ſimilia, qui Majestatem, qua ſumma in Re- publ. potestas eſt, nulla ex parte habent, Dignitatem tantum Reip. ſuſtinentes; verum etiam Imperatori poſſent competere, qua Monarcha quoad Reſervata in Statu mixto foret, eademque Statibus Univerſis deſtituta ſit ejusmodi perſona, & Imperator negotia Imperii exequatur. Hinc omnio melius negotium hoc ex peculiari ſingulorum ſummæ potestatis jurium, (a quorum nullo Imperator excluditur) conſideratione perſpici poteſt. Igitur potiffimum Reſervata, quæ Ipſi in ſignum ſupremæ eminentiæ conveniunt, *Als beſonderliche Kayſerliche Hoheiten*

ten und Reservaten. v. R. I. de A. 1576. §. 117. nec tamen illa sola, respicienda sunt, quia ex his non sequitur, illi plenam potestatem competere, sed solum quod summa Ipsi in istis juribus debeat. Cum vero concursus Statuum in Exercitio Jurium reliquorum non efficiat, quo minus etiam illa solus Cæsar Majestaticè exercèat, ideo Jura etiam non Reservata Cæsari soli adscribenda sunt.

§. XVII.

Nimirum Reservata sunt jura Majestatis, quæ Imperator liberæ suæ dispositioni, absque Electorum vel Ordinum necessario consensu, exercenda reservavit: Eaque commode dividuntur in generalia & particularia.

Illæ dicuntur, quæ totum Imperium pro objecto habent. Inter quæ primo omnium nonnulli referunt etiam Jus ferendi LL. Universales, quod primum & præcipuum Majestatis caput, certissimumq; Majestatis characterem esse, dicit Bodinus l. 1. de Rep. cap. 10. pag. m. 240. Quamvis autem illo respectu non dici possit Reservatum Cæsaris, quæ integram Legis constitutionem respicimus; tamen si præcise Legis formalem rationem, quæ in promulgatione ac imperio consistit, attendimus, doctrina illa rejici non potest. Solus quippe Imperator suo nomine Receptus Imperii promulgat, id quod sufficienter satis supra adductæ formulæ illarum Constitutionum, plerumq; initiales, *Befehlen, Gebieten, Geben, Ordnen demnach* &c. demonstrant; Idem quoque exoquitur, Subditisque Imperii Omnibus eorum observantiam injungit. Sic vid. R. I. de A. 1570. §. 159. *ibi: Darum gebieten und wollen Wir, daß alle und iede Stände und Obrigkeiten ob diesem Unserm Gebot mit allem ernstlichen Fleiß halten; nonnunquam & pœnam adhibet, ut supra*

monuimus. Huc & pertinet jus promulgandi mandata, v. c. avocatoria, uti probat novissimum Edictum ab Imperatore contra Gallos promulgatum, it. jus LL. authentice interpretandi, mutandi, tollendi, ut tamen ubique Statutum Imperii consilium & consensus adhibeatur. Hinc quoque non aliam Cæsar Legum interpretationem suscipere, nisi judiciariam, & ne hanc quidem potest, ubi Partis locum sustinet.

II. Jus proponendi in Comitibus, quod non tantum apparet ex verbis ipsius Imperatoris, dum passim in Recessibus dicit *Unsere Kayserliche proposition, R. I. de A. 1654. §. 7. 1608. §. es sey von Alters. Anna. 1566. §. Als Wir nun.* Verum etiam usu comprobatur. Conf. Auth. *der Grundfest, p. 2. c. 2, p. m. 73. it. Schweder. p. f. S. I. c. 19. §. 2.*

III. Decernendi in iisdem, præeuntibus tamen conclusis Statutum: & quidem His aliquando invitatis ac dissentientibus: si Respublica periclitari videatur, neque res aliter exitum sortiri possit, quale quid tamen rarissime, & fere non alio casu, quam in his, quæ religionem vel simile quid, ubi Status in partes scinduntur, concernunt, occurrit. Sic *vid. R. I. de A. 1544. §. 82. ibi: Da Wir für uns selbst und aus Kayserlicher Macht und Vollkommenheit Ordnung darinnen fürnehmen und geben würden, daß Sie solches geschehen lassen und dulden müßten, und in demselben Uns als Röm. Kayser kein Form oder Maß zu setzen wüßten.* Idem agnovisse videntur Status in Comitibus Ratisbonensibus A: 1576. hunc in modum supplicantes: *Ist demnach Unsers Unterthänigsten Erachtens ganz unvonnöthen, auf eines oder andern*

andern Theils Bewilligung zu sehen oder zu warten, Sondern Euer Kayserl. Majest. haben disfalls vollkommene Macht und Gewalt zu Verhütung grössern Unraths Ihr Kayserlich Amt zu interponiren. *Conf. Author. der nothwendigen Erinnerung. fol. 61.*

IV. Cognoscendi & Judicandi de controversiis feudorum regalium, idque itidem in signum supremæ potestatis. *vid. Ordnung des Regiments d. Anno 1521. §. 7. ibi: Ob auch Sachen fürstlichen, Fürstenthum, Graffschafften u. belangend, so vom Reich zu Lehn rühren, so einem Theil gänzlich und endlich abgesprochen werden solten, derselben Erkänntniß wollen Wir Uns hierinn auch vorbehalten haben. conf. Ord. Cam. de A. 1555. p. 2. t. 7.*

V Concedendi ac confirmandi privilegia, Universalia, sive in Corpore Juris clausa; (ut tamen in his quoque modus servetur, quem in Lege condenda servari necesse est: *vid. R. I. de A. 1654. §. die verfloffene und noch unbezahlte Zinsen, & §. anrethend. ubi duplex privilegium tribuitur ab Imperatore depauperatis Debitoribus,) ut & particularia: *vid. art. 45. Capit. Leopold. ibi: Daß über die Kayserliche Concessionen oder Privilegien. it. A. B. c. 8. ibi: privilegium, consuetudinem & indultum hujusmodi, autoritate Imperiali, & de Imperiali potestatis plenitudine, ex certa scientia, innovantes, & etiam confirmantes, hac presentis nostræ constitutione Imperiali, perpetuis temporibus valitura, statuimus: Inque horum violatores animadvertit, eod. cap.**

VI.

VI. Cognoscendi de iisdem, vid. Schwed. p. f. S. 1. *Introd. J. P. c. 10. §. 5. eaque rursus de plenitudine tollendi, vid. R. I. de A. 1521. sub tit. Ordnung des Land Friedens, §. Wir setzen auch hindan alle und iegliche Gnaden, Privilegia, Freyheit, Herkommen, Bündniß, aus Röm. Kayserl. Macht und Vollkommenheit. It. §. Darauß befehlen. ibid. conf. R. I. 1529 §. So aber iemands. Idque modo in Imperio recepto, sub distinctione privilegiorum & causarum, ob quas unum vel alterum tolli e re publica fuerit.*

VII. Recipiendi Homagium ab omnibus Imperii Statibus, quo mediante subjectionem & obedientiam promittunt; quod indicant verba juramenti **gehorsam und gewärtig zuseyn.**

IIX. Animadvertendi in Refractarios ac Rebelles Imperii, des Heil. Reichs Aechter, tam immediatos quam mediatos. vid. R. I. d. A. 1542. §. 102. ibi: Setzen und ordnen ic. von Röm. Kayf. Macht und Vollkommenheit, daß alle und iede, so als ungehorsam sind oder diese Ordnung verbrechen, in der Kayserl. Majest. und des H. Reichs Acht mit der That gefallen. Eosque rursus restituendi, uti exempla Principum, Comitum, Civitatum, probant.

IX. Cognoscendi de controversa Statuum sessione ac præcedentia. vid. R. I. de A. 1570. §. 160. & 61. ibi: Wollen und statuiren hiermit, daß Sie der Session wegen streitige Stände, ic. ic. ic. Unsere Erkänntiß darüber erwar-

erwarten sollen. *conf. R. I. de A. 1530. §. item 143. C. 1542. §. 41. Uls.*

X. Exercendi jus postarum Universalium, quod asserat Imperator Matthias in Informatione Bohemica, nuper denuo edita, daß die Kaiserliche Hoffpost ihret Majest. und des H. Reichs hohes Regal sey.

XI. Jus feudā aperta ad Imperiū trahendi, *v. A. E. c. 7. junct. Cap. Carol. V. recipiendi extremam provocationem, it. dicendi jus in utroque summo judicio, investiendi status. v. c. 9. A. B. cognoscendi de vectigalibus, indicendi collectas generales, gerendi bella, pangendi fœdera, augendi vel minuendi vectigalia, R. I. 1576. §. 117. concedendi vel prohibendi, quæ in Univerſo Imperio scribi vel non scribi debeant, Strauch. p. 282. hunc vel istum librum interdicens, inhibendi exportationes equorum & aliarum rerum. Quæ tamen iterum varie se habent. Nam aliqua eorum, ad Reservata pertinent, quædam omnium Statuum, reliqua tantum quorundam religionis ejusque Libertatis haberi oportet.*

Quamvis etiam illa, quæ particularia vocare licet Privilegia, seu Constitutiones personales, Imperatoris reservatis accenseantur, tamen illa quoque non potest cuquam absolute tribuere Imperator; quamvis dicat se illa concedere *aus Kaiserlicher Macht und Vollkommenheit*, si in alterius tertii præjudicium vergerent. Sunt autem cum primis ex Privilegiis illis notanda sequentia: quod nimirum Imperator habeat.

I. Jus conferendi Dignitates Principales, Solus quippe Imperator in nostra Rep. creandi Reges, Duces & Principes sibi vindicat jus, ut monstrant exempla Henrici IV. & Ottonis III. quorum prior Duci Bohemix Uratislao; Po-

C
sterior

Anterior vero Boleslao I. Poloniz Duci, Regis titulum concessit, vid. Schwed. p. f. 2. S. I. c. 7. §. 1. conf. Capit. Leop. art. 44. Solusque hos de feudis investiendi jus habet, ut & feuda commutandi ex magna Comitibus probata causa, vi domini eminentis, uti exempla etiam novissima testantur. conf. A. B. c. 5. it. R. I. de A. 1521. sub tit. Röm. Kayserl. Regiment. §. Und behalten Uns vor.

II. Exercendi jus primariarum precum, idque itidem jure summi Imperii, quod tenet Cæsar; ipso fatente Zieglero de Jur. Maj. l. 1. c. 18. §. 4. fin. conf. Inst. Pac. art. 5. §. 25. idem probat Rescriptum Imperatoris Matthiæ ad Philippum Christophorum, Episcopum Spirenses, ap. Fritsch. in tr. de Jur. prim. prec. Imp. m. 3. in verbis: Uns unser ansehnliches Jus und Regal.

III. Concedendi moratorias Universales, h. e. per totum Imperium valentes, vid. Reform. guter Politen. de A. 1548. sub tit. von verdorbenen Rauffleuten. §. 2. ibi: Und nachdem Sie zu Zeiten bey den Röm. Kaysern und Königen, moratoria oder Quinquennel ausbringen und erlangen. it. Ordinat. Polit. de A. 1577. eod. tit. §. 4. conf. Siaml. §. 62. fin.

IV. Concedendi nundinas solennes & generales. vid. R. I. 1576. §. 117. Confer. Strauch. inst. jur. publ. l. 3. t. 2. Schwed. p. f. S. I. c. 17. §. 13. Struv. Ex. so. tb. 81. Siaml. d. tr. §. 61. n. 8.

V. Conferendi insignia, Germanis Wapen, Schild und Helm: quod Jus solus Imperator, vel ipse, vel per alios, quibus ex singulari gratia concessit, exercere solet. Cujus rei fidem facit diploma quoddam, quo ex concessione Imperatoris Maximiliani, Fridericus III. Elector Saxoniz, insignia contulit hujus tenoris: Von G. G. Wir

Wir Friedrich Herzog zu Sachsen *ic. ic. ic.* bekennen mit diesem Unserm Brieff, und thun kund. allermänniglich: Nachdem Wir von dem Allerdurchlauchtigsten, Großmächtigsten Fürsten und Herrn, Herrn Maximilian Röm. König *ic. ic. ic.* Unserm Allergnädigsten Herrn, unter andern sonderlich begnadet seyn, Wapen zu geben, nach Befage Seiner Königl. Majest. Brieffe. *Vid. Ziogl. d. tr. l. 2. c. 21. §. 9. conf. Stamml. d. tr. §. 57. n. 4.*

VI. Dispensandi contra jus commune, & confirmandi actum de jure civili invalidum; cujus rei exemplum habemus in conventionibus de hereditate Viventis, v. Struv. *Ex. 38. l. 47. Ex. 6. l. 44.* Hinc & Status aliquando, si quid contra juris scripti auctoritatem perficere desiderant, Imperatoriz Majestatis culmen adire, & ex potestatis plenitudine actus suos contra juris communis regulas sustineri, humiliter ac devote petere solent.

VII. Indulgendi veniam ætatis, eamque vel minus plenam, idque vel immediate vel mediate, v. Stamml. §. 58. *d. tr. n. 11. idem patescit ex l. 1. 2. 3. C. de his, qui veniam ætat. imp. conf. Strauch. inst. jur. publ. l. 3. t. 1. p. m. 265.*

IIIX. Aggratiandi quoad totum Imperium, v. R. I. *de A. 1570. §. 40. 1526. §. 6.* Huc & pertinet Asylis Constitutio; de quo vid. omnino Stamml. *d. tr. §. 60.*

IX. Restituendi famam; v. R. I. *1525. §. 4. 1526. §. 6. Strauch. Inst. jur. publ. l. 3. t. 1. p. m. 263. conf. l. 1. §. 109. tit. C. de sent. pass. & rest. Stamml. d. tr. §. 57. n. 6.* Nec obstat, quod Cæsar eum, qui justa sententia alicujus Status ac Principis notatus est, restituere nequeat; Siquidem non vult vi sui promissi eosdem turbare in jurisdictione ab ipso iis concessa. Interim plures species aliz occurrunt, in quibus Ius famæ restituendi Cæsar exercere potest,

test, ut Statuum jurisdictioni non officiat; quia & ex nova causa illum, qui per judicatum Principis vel Comitum &c. infamia notatus fuit, restituere existimationi potest.

X. Legitimandi per universum Imperium: quippe nemo notas viciosæ opinionis abstergere potest, nisi solus Imperator per *Nov. 89. c. 9.* Nam & summus Princeps in filiis naturalibus propriis hoc jus ex plenitudine summæ potestatis exercere potest; uti probat *Schwed. P. 2. S. 1. c. 16. §. 9.* idem confirmat *Ziegl. d. tr. l. 1. c. 10. n. 12.* dicens: Principi enim ista potestas competit ideo, quia superiorem non habet, & quia adeo potestas legitimandi, quæ radicaliter in eo consistit, reflectitur in ipsum summum Imperium, ex quo ortum habet. *Conf. Stamml. d. tr. §. 58. n. 8.*

§. XIIII

Pertinent quoque ad jam enumerata Jura particularia & concessio Salvæguardiæ, concessio extruendi fortalitia, indulgendi neutralitatem, idque generis alia: quæ partim jam nota sunt, partim vero adhuc nota fiunt, quam plurima, de quibus omnibus non minus idem judicium ac de supra recensitis sumi debet, cum a nullo eorum, uti §. 16. notavimus exclusus sit Imperator; sed ea omnia de plenitudine exercent. Et quamvis Imperii Status interdum quid simile agant in suis territoriis: in eo tamen differunt, quod hæc ab iis solum per modum privilegii, concessionis aut juris territorialis, & sic alieno exercentur.

§. XIX.

Nullam proinde eorum esse opinionem, qui Cæsarem quoad Honorem & Dignitatem externam, a potestate autem plane remotam, gaudere Majestatis elogio asserunt,

sunt, perspicue satis, ex jam dictis apparet. Neque tolerari potest multo minus illorum sententia, qui Imperatorem Pontifici Romano subesse existimant: cum satis liqueat ipsum esse Vasallum ac Subditum Imperii, hocceque prius esse Pontifice, atque hunc istius auctoritate constitutum. Dn. Reink. *l. 1. c. 2. c. 4. n. 30.* conf. idem *c. 2. c. 6. n. 10.* Ziegl. *l. 1. c. 13. §. 30.* Majorem habent doctrinæ suæ speciem, qui opinantur, quod cum Imperatore etiam Status participant de Majestate, atque hinc status nostræ Reipublicæ Rom. Germ. ex Monarchia & Aristocratiâ mixtus sit. Quamvis his non obstet, quod Majestas sit quid individuum, quod partes proprie dictas non admittit, sed saltem ab officio ac operationibus diversis variam fortinetur denominationem: nec cum æquali aut pari subsistere possit, (Kirchn. *disp. 2. de Rep. b. 4.*) quia omnibus debeat esse superior; Ubi autem sunt duæ potestates pares, ibi neutra sit summa, quia neutra est supra omnia: quod tamen summæ potestatis natura postulat. Cellar. *l. 2. c. 7. §. 11. polit.* & Bodinus *l. 1. de Rep. c. 10. p. m. 234.* dicens: Summus is dicitur, qui nec superiorem, nec ejusdem Imperii socium habet. Omnino enim Majestas in complexu non potest parem habere in eadem Republica; possunt tamen ratione subiecti, quod eam tenet, esse plures, qui eadem gaudeant, vel divisim vel indivisim Juribus: ut posteriori modo Status simplex Polyarchicus, priori mixtus inde exurgat. Illud potius obstat ipsorum doctrinæ, quod Imperator pro simplici forma Monarchiæ, adversus mixturam Status, habeat intentionem fundatam; Nec ullibi ab Eo in partem Majestatis Status assumptos esse legatur, sed solum in A. B. Casaræ sublimitati eos adistere, & in partem sollicitudinis constituti esse dicantur. Junge

ge Stämmer. *d. tr. §. 6. n. 1. ibi: in cura Consiliorum & sollicitudinis tantum partes recipiuntur Status, non in communionem Imperii.* Neque usquam reperitur formula ab Imperatore pronunciata. Wir und Churfürsten, Fürsten und Stände. Bene tamen, Wir, mit Zuziehung, mit Rath und Willen, mit Vorwissen und Bewilligung. Idem Wir und das Reich. Sed non etiam Wir mit Zuziehung, mit Rath und Willen, mit Vorwissen und Bewilligung des Reichs; liquidem voce Reich in ista formula recepta & solenni non designantur Status; sed illud ipsum Imperium, quod tenet Caesar, ejusque Statum & vigorem denotat.

§. XX.

Nec apparet, qua ratione Status, etiam universi, se subjectissimos Caesaris nominare possent, si cum ipso saltem universi participarent de Majestate, quippe quod omnis subjectionis nescia sit suprema potestas. Quomodo insuper possent obligari Imperatori ad reddendam rationem administrationis suae, v. R. I. de A. 1529. §. 3. ibi: Wir ein jeder solches gegen Gott und Seiner Majest. hofft und getrauet zu verantworten. Id quod non minus de universis dicendum est, cum & Caesar universis probe officium suum ex benigna voluntate; ipsi vero ad rationes teneantur per obsequium. Sic & Status in Caesarem verum ac proprie sic dictum crimen Majestatis committunt; Ipse vero non committit in Status: quod tamen dicendum foret, supposito, quod Status in Imperio mixtus esset.

§. XXI.

Sane nec Electoribus præ reliquis Statibus Majestas vel ejusdem pars asserenda est. Nam licet eorum dignitas ac

tas ac potentia magna sit, variisque præ cæteris Statibus gaudeant prærogativis, cum sint præcipua Imperii membra: Unde & Haupt-Seulen des Reichs vocantur, id est die innerste Glieder. v. Capit. Leop. art. 46. Eorum tamen non minus ac reliquorum Statuum Dignitas est dependens: quam dependentiam probat Decretum quoddam Cæsaris, quod *seqq. verbis* recitat Henr. Brüningius, *de variis Universit. Speciebus, concl. 10. lit. b.* Daß der Churfürsten Hoheit und autorität mit eines Röm. Kayfers Gewalt und Hoheit, daher Sie auch fleußt, dermassen verbunden, daß eine ohne die andere nicht Verschmählet werde, auch ohne die andere nicht bestehen könne: ja, daß die hohe Würde der Churfürsten, damit Sie vor andern Potentaten gezieret, eben diese sey, daß Sie einen Röm. Kayser, dessen Hoheit, Authorität und Gewalt, alle andere übertrifft, von dem auch alle andere herfleußt, zu erwählen haben. Hinc & illorum jura sunt modificata, & per fidem, qua Imperio addicti sunt, restricta. Et quamvis non negemus, Eos plurimum participare de Imperii viribus ac potentia quapropter etiam subiectum commune Majestatis inter Status alios præcipue constituere dicuntur; proprium tamen penes solum Cæsarem remanet. In cæteris vero, & quidem non Reservatis, Status tanquam causa sine qua non concurrunt.

§. XXII.

Non etiam paritatis quid ex regalibus Statuum argui potest. Vasallos enim facere intendit Imperator, dum ejusmodi regalia concedit: id quod & ipsi Status libenter agnoscunt; ac Cæsari obedientiam & reverentiam

tiam pro se suisque Subditis per Vasallagium & Homagium promittunt, quod signum devotionis & supremæ recognitionis sufficientissimum est. v. R. I. de A. 1554. §. Als Wir,

§. XXIII.

Exercitium proinde Imperator illorum Jurium concedit Statibus, non per quandam potestatis suæ abdicationem, sed per benevolam concessionem, reservata sibi de illis omnibus superiori recognitione, ita ut illa concessio intelligenda sit salva suprema potestate, ohne Schmäherung der Kayserlichen Hoheiten und Reservaten, v. R. I. de A. 1576. §. Dadurch dann, Neque per eam suprema ejus potestas imminuatur, sed magis honorabilis magisque timenda efficiatur, Horum enim præsidio dextra imperialis potentia roboratur, mit welcher Hülffe Kayserliche Macht gesterket wird, ut loquitur Carolus IV. in A. B. tit. 5. Quanto enim quilibet præest majoribus & dignioribus, tanto & ipse major habetur & dignior: ut Imperator Justinianus dicit in Nov. 15. pr.

§. XXIV.

Consequitur autem Imperator hanc Dignitatem Imperialem, summæque potestatis plenitudinem, vi electionis; ut principium Capitulationis testatur, his verbis: Durch vorgenommene ordentliche Wahl ic. ic. zur Ehre und Würde des Röm. Königlichen Namens und Gewalts erhoben. conf. A. B. c. 2. facta ab Electoribus,

ribus, quibus hoc jus juxta tenorem *A. B.* & quidem singulis, sed tamen in Collegio, competit. Falsum hinc illorum assertum est, qui coronationem electioni necessario accedere debere putant, quippe statim post electionem Imperator jus in re plenum habet, illudque exercere potest: ut ita plus solennitatis, quam juris habere videatur Coronatio. Conf. Schwed. p. 2. S. 2. c. 3. §. 6. Est autem electio vel ordinaria vel extraordinaria. Illa in casu vacantiae; Hæc vero non nisi ex causis urgentibus, vivente adhuc Imperatore, (vid. Capit. Josephi in princ. ibi: *Durch die aus bewegenden triftigen Motiven und Ursachen vorgenommene Wahl etc.*) suscipitur: quas causas ad arcana Collegii Electoralis refert Dn. Dietrich. ad *A. B. c. 1.*

§. XXV.

Quæstio hic agitur inter Doctores 1. Annon huc, Imperatori jam assertæ, plenitudini summe potestatis, per Capitulationem, vi cuius Status in Juri- bus Imperii plurimis exercendis in consensum adhibendi, derogatum sit? Nobis negantium opinio vide- tur verior, quippe consensus eorum non tam potestatem Imperatoris constringit, quam Eundem in officio continet, atque Majestatis exercitium (ut non nisi in salutem Imperii vergat) saltem modificatur, & quidem hoc a parte Cæsaris, aus freyen gnädigen Willen; ut indicat proœmium Capitulationis: unde etiam Imperator per vocem: *Sollen Wir.* sui reminisci solet officii. Namque necessitati justitiæ cum Majestate ulla est pugna, præsertim dum constat, quod plenitudo Cæsaris ac consensus Statuum tanquam compatiblea passim in Recessibus conjungantur, vid. *R. I. 1530. S. und meinen. ibi; Aus Unser*

D

Kaysersl.

Kaiserl. Macht und Vollkommenheit, und mit gemeldeter Unserer gehorsamen Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen des Reichs gemeinem zeitigen Rath. Imo consentiunt Imperatori non tanquam Superiores, vel aequales; sed tanquam subjectissima Corporis Imperii membra, v. R. I 1566. solumque consentiam cum contestatione subjectissimæ observantiæ interponunt, v. R. I. 1541. §. 3. ibi: unterthäniglich bewilliget, it 1564. §. 37. ibi: Haben uns Churfürsten, Fürsten und Stände in unterthänigstem Gehorsam gebethen.

§. XXVI.

Equidem consensus iste quoties adhibendus est, conditionem sine qua non exercenda Majestatis efficit, vid. Dr. Lyncker in *Anal. ad Schwed. p. 1. c. 13. §. 1.* quæ uti in aliis rebus, ita hic quoque effectum propria agendi efficacia producere nequit, uti nec majestatem ipsam, sed solum modum ejus exercenda respicit; idque tanto magis inde elucet, quod hic Statuum consensus etiam sub nomine consilii eines **Raths und Gutachtens** saepe veniat, aliquando ei magis explicatè jungatur, vid. *R. I. d. A. 1576. §. 4. 1582. §. 3. conf. art. 2. 3. 7. 12. 13. 20. 27. 38. 39 seqq. Capit. Leop.* Imo in nullo proprie sic dicto regno universi Orbis, ubi nimirum primario consilia ad beatitudinem publicam diriguntur, Regem vel Principem efficit; cujus auctoritatem & majestatem, vel juramentum, vel pactum, aliusque constringendi seu continendi modus non comitetur: juxta Arum. *Vol. 2. disc. 10. tb. 19. lit. E.* Nil officit his quæ tradidimus, *Art. 7. §. 2. Instr. pac. Cas. Suer.* illo enim §. non ipsum Jus Majestaticum, nec ejus plenitudo, nec Totum absolutum secundum quid, sed tantum Totum absolutum simpliciter restringitur, solumque Jus suffragii Statibus tribuitur. Consentire autem non esse de ipsius actus participatione, multo-
que

que ininus de Majestate ipsa, facile patet.

Non etiam dici potest, Imperatorem tantum summam habere potestatem, non etiam plenam: siquidem hoc 1.) ad- versatur Legibus Imperii, ubi dicitur ipse ad Dignitatem & Potestatem ejus unice evectus esse. 2.) ei Plenitudo etiam tri- buitur, non tantum summitas. 3.) a nullo jure excluditur, & in omnibus Majestatem exserit, etiam non reservatis. Unde si in his quoq; summus est, etiam plenus est, & quia ubiq; ple- nitudinem exserit, etiam ubique summitatem tenet. Nimi- rum ordinaria Cæsaris Potestas, non extraordinaria, (quippe quæ nullo pacto constringi potest,) per Capitulationem de- scribitur. An autem hujus confessio necessario electionē sus- ceptionemq; Imperii præcedere debeat vel non, satis rem de- cidisse puto exemplum Ferdinandi Primi, qui Majestatem Imperii pluribus annis tenuit, priusquam Capitulatio cum ipso erigeretur.

§. XXVII.

Sed an Imperatori in casu necessitatis a dicta Capitulatio- ne recedere integrum fuerit? Qu. Multi hic negativam de- fendunt, ac Imperatorem vi sacri promissi ad observationem Capitulationis strictissimam teneri putant; Alii Electorum ad minimum consensum ac consilium requiri opinantur, quorū a modo Capitulationis deviandum sit. Attamen cum salus Reip. semper sit lex suprema, si nullam moram ferat ne- gotium, quo non confecto Resp. haud dubie detrimentum caperet: tunc illa vera necessitas, (nec affectata aut ficta, quæ unice in Capitul. ad modum redigi videtur,) omnem regu- lam superat. Sed hæc omnino magna cautione indigere, in Discursibus privatis Magnif. DN. Præses me docuit.

§. XXIIII.

Illud etiam quaeritur: Ubinam hæc Plenitudo in Statu interre-

interregni constituta sit. Vicariis eam asserere non licet: quippe illorum potestas (1.) dependens est, atque munus eorum præsupponit potestatem, cujus vices geruntur, Bodin. *l. 1. c. 9.* Plenitudo autem dependentiam respicit, conf. Strauch. *Inst. Jur. Publ. l. 2. c. 9. fm.* (2.) Functio illorum temporaria est, & finita Imperii vacantia & ipsa finitur. (3.) nec plena est: quia non possunt omnia Vicarii, quæ alias Imperator potest ex plenitudine potestatis. Imo 4.) duæ sunt illorum administrationes & divisæ; hoc vero cum Majestatis essentia in Statu simplici pugnare constat. Verior erga meo judicio videtur sententia, qua plane eam non existere summum Imperium, seu Status Magistraticus, cujus potestatem Vicarii aliquam, cætera ejus Electores & Status diversimode, tenent.

§. XXIX.

Cum itaque ex his hucusque positis luculenter satis appareat, plenitudinem summæ potestatis in nostra Rep. esse solius Cæsaris: Primum consequens est, Ipsum solum LL. esse solum; posita namque causa & effectum poni necesse est, & obligatio Legum in iis tantum sibi vindicat locum, qui Majestati Reipublicæ subsunt *l. 12. C. de LL.* Jam vero Imperator sibi ipsi legem dare non potest, quamvis semet obstringere Legum sensui materiali possit, conventionem; quod in Recensibus ubique obvium est.

Cæterum illud facile intelligitur, Cæsarem LL. non tantum divinis teneri, quæ immotam divinæ justitiæ & voluntatis regulam continent, & ad omnes homines respiciunt, sed & naturalibus: quæ divina quadam providentiâ constitutæ hominumque cordibus inscriptæ, ad *Rom. 2. vers. 15.* adeoque immutabiles permanent, *per §. 11. J. de I. N. G. & C.*

Quod vero Leges fundamentales attinet, illæ nomen Legum non nisi effective sustinent, neque Leges sunt, maxi-

mo

xime quoad Cæsarem, formaliter: quin potius illius intuitu Conventionis vicem gerunt, & ad illas Imperator obligatur vi voluntariæ conventionis & pormissi: adeoque propter datam fidem ex superiori naturali jure, & sacramento: cum nihil tam congruum sit fidei humanæ, quam pacta servare, & fidem datam, cumprimis religiosam, non fallere. Quæ fiducia Statuum & Populi merito Cæsari amorem ac venerationem tanto majorem conciliat, quod illum non tantum Regimine ad salutem publicam certis pactis directo uti norunt, verum etiam in Capitibus, quæ ipsius personam contingere possunt, in recentibus Imperii Constitutionibus, iisdem legibus secum vivere vident, suoque etiam exemplo ipsis præesse, uti eleganter Dn. Ziegl. *d. tr. l. 1. c. 1. §. 19.* declarat. Legibus autem vivere, suoque exemplo præire subditis, non pugnare cum majestatis natura, tradit Idem *d. l. §. 27.* Imo ipse Theodosius Imperator, dicens: Digna vox est Majestate regnantis legibus alligatum se Principem profiteri, hoc fateri videtur. *per l. 4. C. de LL.* Interim LL. mere civiles ac positivæ, quæ ab omni necessitate juris divini & naturalis sejunctæ sunt, quarum exemplum occurrit in *R. I. 1524. §. 14. ibi: auch dreyzehn Wochen vor ein Viertel Jahr gerechnet werden.* item *in l. 34. C. de donat. Nov. 25. c. 2. tit. de testam.* pro lubitu Imperator non observare potest. *conf. Struv. Ex. 2. §. 10. Synt. jur. civ. Ziegl. d. tr. l. 1. v. 28.*

§. XXX.

Secundum consequens est, Statum nostri Imperii esse Monarchicum. Si enim Imperator solus potestate pro plenitudine summa utitur, Illum Monarcham, & consequenter Remp. cui præest Monarchiam esse indubie sequitur; Id quod Reinkingius quidem, Witzendorffius, Stamlerus, Arumæus, Schützius & alii juris publici sciti plures, asseru-

D 3

ere.

ere. Interim quia non simpliciter illis in modo quo sententiam suam concipiunt, accedi potest, neque etiam omnia ipsorum argumenta nostra facimus. Hinc assertum illud Monarchici Regiminis, quod in se verum est, explico & defendo ad rationem illam, quam distincte exposuit Illustr. DN. Lyncker, in *Diss. peculiari, de Forma Imperii Germanici*. Quemadmodum enim ejus expositio plane diversa est a dictis Monarchiæ Assertoribus, & nova penitus: ita cum Libertate, Potentatu, Superioritate, Status conditione, aliisque Juribus Imperii Statuum, optime convenit, ut nec Cæsari nimum tribuat, nec Statibus quid detrahat: atque Legibus Imperii, actuique rerum, apprime congruat: Cum quidem antea dictis Assertoribus obstiterint & Leges, (eo sensu, quo illi intellectas volebant,) & ipsa Praxis Imperii; Mixturam vero Asserentibus Praxis Imperii adistere videbatur, ipsique vanissimo refugio in Legibus omnia simulata, ficta, & ceremoniis infecta, crepabant: Et tamen Legibus nec quicquam resistit Praxis, eisdem per omnia similis; Leges vero aperte & graviter rem exprimunt.

Atque hæc tandem sunt, quæ pro ratione temporis & instituti adducere volumus, benevolam Lectorem enixe rogantes, ut in difficili & tot dissidentium studiis agitato articulo boni consulere hunc conatum nostrum haud gravetur.

DEO ter Opt. Max. sit L. H. & G.

